

POVELJA STJEPANA II KOTROMANIĆA DUBROVČANIMA O STARIM OBIČAJIMA

Analiza teksta

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

Pravo u srednjovjekovnoj BiH

- Mali broj unutarnjih izvora
- Nijedna povelja nije nađena na teritoriji BiH
- Građa uglavnom potiče iz stranih arhiva
- Iz povelja dobijamo saznanja o pravu u srednjovjekovnoj Bosni

Povelja Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima o starim običajima (Sporovi s Dubrovnikom)

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- „U ime Oca i Sina i Svetoga Duha!...gospodin ban Stjepan utvrdi zakon koji je prvo bio između Bosne i Dubrovnika, da zna svaki čovjek koji je zakon prvo bio.“
- Kako nazivamo prvu rečenicu iz ovog dijela citata?
- Koga se zakon tiče?
- Ko donosi zakon?

Povelja Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima o starim običajima (Sporovi s Dubrovnikom)

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- „Ako ima Dubrovčanin koju raspravu s Bošnjanimom, da ga pozove pred gospodina bana ili pred njegova vladaoca i da ne bude odgađanja odgovora”
- "Ako Bošnjanin izjavi da nije dužan, da mu se odredi prisegnuti s petericom koju god postavi banov rod. Ako se prigodi da taj od banova roda, neka su mu porotnici koji god od njegova plemena.“
- „A to neka se zna da ne može ni taj od toga pobjeći, niti pred ma kim drugim može prisegnuti.“
- Na koji način bi optuženi Bošnjanin dokazao da nije dužan/kriv?
- Kako status pojedinca utiče na sastav porote?
- Postoji li mogućnost promjene nadležnog „suda“?

Povelja Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima o starim običajima (Sporovi s Dubrovnikom)

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- Ako li optužuje Bošnjanim Dubrovčanina, neka ga pozove na postupak pred Dubrovčane. Ako poriče, da mu se odredi prisegnuti s petericom koji su u Bosni, s kojim mu volja, a Dubrovčanin da može izbjeći osudu (ako prisegnu) trojica (od pet). Ako li preuzme krivnju za koju ga je optužio Bošnjanim, da također ne bude odgađanja Dubrovčaninu.
- „I ako Bošnjanim uzme dobitak dubrovački na vjeru, a isprava bude u Dubrovniku, ako knez i sudije pošalju da je dokument ispravan, da je vjerodostojan, neka plati Dubrovčaninu i bez pristavštine.“
- Na koji način se određuje nadležni sud u predmetima sa „međunarodnim“ elementom?
- Kako je regulisano pitanje priznavanja stranih isprava?

Povelja Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima o starim običajima (Sporovi s Dubrovnikom)

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- „A ko od Dubrovčana ubije ili posiječe u Bosni, ili Bošnjanim Dubrovčanina, pravda da se vrši pred gospodinom banom, a osuda da ide banu za njih. Ako bude svađa Bošnjanim s Dubrovčaninom u Dubrovniku, da sudi knez dubrovački i sudije, a globa da ide Općini.“
- „ Ako ima svađu Dubrovčanin s drugim Dubrovčaninom u Bosni, gospodin ban da ne vodi o tom brigu. Ako li se pozovu pred bana, da krivac da globu u koju se osude gospodinu banu.“
- Po kom principu se određuje nadležni sud u krivičnim stvarima?
- Pod kojim uslovima je ban sudija u sporovima između Dubrovčana?

Povelja Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima o starim običajima (Sporovi s Dubrovnikom)

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- „Ako Bošnjаниn uhvati Dubrovčanina zbog konja, a on bude ukraden ili zaplijenjen, a kaže Dubrovčanin: „Konj je moj vlastiti“ ili: „Kupio sam ga, ne znam od koga“, ili ispriča od koja je kupljen, neka izvoli prisegnuti s petericom, da bude čist od duga“
- „Ako rat bude, čega nas sakloni Bog, među Bosnom i Dubrovnikom, neka da gospodin ban Stjepan rok Dubrovčanima šest mjeseci da pođu u Dubrovnik slobodno, na to im je vjera gospodina bana Stjepana.“
- Koji standard dokazivanja primjećujemo u prvom dijelu citata?
- Šta je garant ispunjenja obaveze bana u drugom dijelu citata?

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!